

Erfgoedwijzer

met de klas

HOE DOEN JULLIE DAT?

Erfgoed doen

- Groep 4

Tradities en gewoontes zijn immaterieel erfgoed. Immaterieel erfgoed 'leeft', het is erfgoed dat we doen. Het is ook heel persoonlijk erfgoed dat we, al doende, doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. In dit project leren de leerlingen over heden en verleden van enkele algemene tradities zoals het verjaardagsfeest of tradities rond de geboorte van een kind en zij denken na over de toekomst hiervan voor henzelf

De erfgoedwijze bril

Tradities, gewoonten en gebruiken zijn levend erfgoed, dat we, vaak zonder er veel bij na te denken, doorgeven van vader en moeder op zoon en dochter. Tradities zijn cultureel bepaald, maar dat betekent niet dat in elke 'cultuur' iedereen alles hetzelfde doet. Viert iedereen met een Nederlandse culturele achtergrond hun verjaardag op dezelfde manier? We zien vaak veel overeenkomsten, maar met allerlei variaties. Het is goed als we ons daar bewust van kunnen zijn. Door te kijken naar veranderingen door de tijd heen, kunnen de leerlingen leren dat ook dit erfgoed met zijn tijd mee moet gaan en dat verandering niet erg is. Ook kunnen ze ervaren hoeveel we hierin met elkaar gemeen hebben. Ze kunnen ten slotte ook leren om 'andere' tradities en gebruiken uit andere culturen te respecteren en te vergelijken met de eigen tradities die het kind kent.

In deze lessen hebben we het over niet-religieuze tradities, feesten en gebruiken. Als je iets wilt doen met religieuze feesten, kijk dan op: <https://weetwatjeviert.nl/>.

Inhoud van deze handleiding

De lessen	3
Introductie (15 minuten)	3
Kern (25 minuten)	3
Huiswerkopdracht	4
Reflectie (10 minuten)	4
Verwerkingsopdracht (20 minuten)	4

Leerdoelen

- De leerlingen leren dat we allemaal onze vaste tradities, gewoontes en rituelen hebben
- De leerlingen leren dat er overeenkomsten zijn tussen verschillende tradities
- De leerlingen zien ook verschillen tussen ‘dezelfde’ tradities van medeleerlingen
- De leerlingen leren dat tradities veranderen door de tijd heen

Materialen, behorend bij deze lessen:

- Deze handleiding
- Het werkblad *tradities* in Word.
- Het werkblad *interview* in Word. Je kunt de werkbladen aanpassen.

Zelf nog verzorgen:

- Een verhaal met afbeeldingen en/of video over een of meer van de gekozen tradities/gebruiken.
 - Bij de geboorte van een kind: <https://historiek.net/besluit-met-muisjes-traditie/82125/>
 - Verjaardag: de geschiedenis van het verjaardagsfeest: <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/de-geschiedenis-van-het-verjaardagsfeest>
 - verjaardagsfeesten in verschillende culturen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Verjaardag>
 - Geschiedenis van het huwelijk: <https://www.trouweninnederland.nl/geschiedenis-van-het-huwelijk>
 - Zoek eventueel meer informatie over bijvoorbeeld andere landen/culturen over de traditie die je wilt gaan behandelen.

De lessen

Introductie

Kies zelf welke traditie je als introductie wilt gebruiken en vraag aan de leerlingen: Hoe vieren jullie dit thuis?

Denk aan:

- Je verjaardag
- De geboorte van een kind
- Een overlijden van een familielid of een dier
- Huwelijk

Praat hierover met de leerlingen. Vraag wat ze dan eten, of er speciale muziek / liedjes zijn, of ze bijzondere kleding dragen, wat je dan doet, bijvoorbeeld dansen, of iemand feliciteren en hoe dan, of het huis versierd is en hoe dan, of er speciale mensen op bezoek komen, etcetera.

Kern

De leerlingen vullen het werkblad in. In de bovenste rij schrijven ze de naam van het feest. Daaronder beschrijven ze de specifieke elementen van dat feest. Bijvoorbeeld:

Geboorte						
Eten	Kleren	Muziek	Huis versieren	Cadeautjes	Wat je zegt	Wat je doet
Beschuit met muisjes			Vlaggetjes Ooievaar in tuin	Babykleertjes knuffels	Gefeliciteerd met de baby!	Kaartje sturen Op kraamvisite gaan

Verjaardag						
Eten	Kleren	Muziek	Huis versieren	Cadeautjes	Wat je zegt	Wat je doet
Taart met kaarsjes Veel snoep	Mooie kleren	Er is er een jarig! Lang zal ze leven!	Slingers en ballonnen	Heel veel cadeautjes	Gefeliciteerd met je verjaardag!	Uitnodigingen versturen Feestje geven

Dood dier						
Eten	Kleren	Muziek	Huis versieren	Cadeautjes	Wat je zegt	Wat je doet
		Zielige muziek			Afscheidswordje bij de begrafenis, herinneringen aan het dier	Mooie doos maken waar het dier in wordt gelegd; begraven in de tuin

Trouwen: de gasten						
Eten	Kleren	Muziek	Huis versieren	Cadeautjes	Wat je zegt	Wat je doet
Bruidstaart	Mooie feestelijke kleren	Daar komt de bruid! Vaak een feest met een band	Slingers en ballonnen, alles in het wit; bloemen	Heel veel cadeautjes voor het bruidspaar	Gefeliciteerd met jullie huwelijk!	Diner Receptie Feest Plichtigheid in de kerk Bij de burgerlijke stand

Hoe deden mensen dit vroeger in ons land (en andere landen)?

Vertel en laat zien met behulp van het door jou voorbereide verhaal, hoe mensen in ons land deze traditie in vroeger jaren deden en beleefden. Laat zien of en hoe het is veranderd, zodat de leerlingen beseffen dat tradities enerzijds heel bestendig zijn, maar anderzijds heel veranderlijk: we passen ze aan aan ons eigen leven. Zoek eventueel extra informatie over deze traditie in andere landen/andere culturen die past bij de leerlingen in jouw klas.

Huiswerkopdracht

De leerlingen vragen thuis aan ouders en grootouders hoe deze traditie vroeger in de familie gevierd en beleefd werd. Gebruik hiervoor het *werkblad Interview*. Op de bovenste regel, achter 'vragen over ...' vullen de leerlingen de traditie of het feest in dat jullie behandeld hebben.

Reflectie

De leerlingen vertellen over wat ze thuis hebben gehoord over de behandelde traditie. Praat over verschillen onderling en met vroeger, en ook over overeenkomsten onderling en met vroeger.

Denk ten slotte samen met de leerlingen na over tradities. Vraag bijvoorbeeld:

- Heb je iets gehoord vandaag van een van de andere leerlingen, dat jou leuk of mooi lijkt, dat je ook zou willen doen?
- Wat van [deze traditie die we hebben behandeld] vind jij erg mooi en waarom? Wat vind je niet mooi? Waarom?

Verwerkingsopdracht

De leerlingen schrijven een opstel: hoe zou je verjaardag eruit zien als je alles mocht doen?

Je kunt later bespreken welke elementen allemaal aan de orde zijn gekomen in de opstellen. Willen de leerlingen verjaardagen die lijken op wat ze nu al doen, of helemaal anders?